

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ

24 травня 2022 року

№ 1-1/1-1

Про діяльність НАПН України у 2021 році та завдання на 2022 рік

Розглянувши доповідь президента Національної академії педагогічних наук України В.Г. Кременя «Про діяльність НАПН України у 2021 році та завдання на 2022 рік» і оприлюднену на вебсайті академії звітну інформацію, загальні збори відзначають, що у 2021 р. НАПН України посилила свою роль та підвищила ефективність у науковому і методичному супроводі функціонування та розвитку освіти і реформуванні наукової сфери.

Діяльність НАПН України здійснювалася в умовах загострення зовнішніх викликів, пов'язаних насамперед із поширенням пандемії COVID-19 та зростанням агресії Російської Федерації проти України, та відповідно до пріоритетів державної освітньо-наукової політики, визначених стратегічними і програмними документами, насамперед указами Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», «Про вдосконалення вищої освіти в Україні», «Про Консультативну раду з питань сприяння розвитку системи загальної середньої освіти», «Про пріоритетні заходи щодо розвитку професійної (професійно-технічної) освіти», постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року», розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2021 рік», Планом заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», іншими нормативно-правовими актами у сфері освіти і науки, та згідно із статутом НАПН України, яку спрямовувала на наукове і методичне забезпечення функціонування, розвитку та реформування національної освітньої сфери. Істотний вплив на реалізацію поставлених завдань мало виконання постанови Кабінету Міністрів України «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу «COVID-19» від 11 березня 2020 р. № 211 зі змінами, що зумовило дистанційний формат роботи в режимі онлайн за багатьма напрямками діяльності НАПН України.

З-поміж найвагоміших результатів наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок у звітному році насамперед є такі.

Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки НАПН України. Здійснено філософський аналіз можливостей інформаційно-цифрової

реальності, яка породжує Homo digitalis – людину цифрову, задля формування й розвитку цифрової компетентності учнів, опанування ними новітніх практик, технологій і методик, що є безпосереднім чинником внутрішньо-освітнянського та зовнішньо-контекстуального впливу на якість освіти, забезпечення реалізації національної освітньої політики; визначено педагогічні пріоритети цифровізації освіти; створено Концепцію виховання дітей та молоді у цифровому просторі». Узято участь в оновленні Базового компоненту дошкільної освіти; розробленні модельних навчальних програм базової середньої освіти: «Мистецтво. 5-6 класи»; «Фізична культура. 5-6 класи». Проаналізовано політики держав Європи та США у галузі освітніх інновацій; виокремлено інноваційні тренди в системах загальної середньої освіти країн Європи та США; виявлено тенденції формування змістового, технологічного компонентів освітнього середовища гімназії в умовах дистанційної освіти та змішаного навчання; визначено напрями розбудови партнерської взаємодії та співпраці суб'єктів освітньої діяльності з громадськими організаціями, механізми державно-громадського та державно-приватного партнерства між державою (громадою) та бізнес-підприємницькими структурами в освіті. Впроваджено Концепцію віртуального читального залу Фонду Василя Сухомлинського; визначено основні напрями створення галузевих інформаційних ресурсів у контексті зміни підходів до їх продукування, збереження та ретрансляції. Організовано та проведено разом з МОН України та підкомітетом з питань раннього розвитку та дошкільної освіти Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій перший Всеукраїнський тиждень працівників дошкільної освіти

Відділення психології та спеціальної педагогіки НАПН України.

Розроблено: концепцію психофізіологічних основ життєстійкості фахівців соціономічних професій, визначено загальні психофізіологічні закономірності, а також спільні та відмінні особливості професійної життєстійкості; концепції функціонування творчого мислення в інформаційно-віртуальному просторі суб'єкта та дослідження розумової діяльності суб'єкта в умовах інформаційних та стресових ускладнень; модель психолого-організаційних детермінант забезпечення психологічного здоров'я персоналу освітніх організацій в умовах соціальної напруженості; концепції соціально-психологічного супроводу постраждалих внаслідок воєнних дій та пандемії COVID-19 у період переходу від війни до миру, комплексної моделі його оптимізації з урахуванням особливостей посттравматичного життєтворення, окремих стратегій соціально-психологічного супроводу для різних реципієнтів; стратегії соціально-психологічного супроводу особистісної трансформації ветеранів і волонтерів у переході з військового на мирний спосіб життя, чинників її ефективності; комплекс соціально-психологічних технологій підтримки стигматизованих меншин, які зазнають стигматизації в різних суспільних та освітніх середовищах – у сферах родинної взаємодії, громадської активності, гендерної взаємодії та медіа комунікації в контексті переживання колективної провини, майнової нерівності; особливостей їх застосування залежно від цільових груп: технологію активізації психологічних ресурсів представників стигматизованих груп, меншин; технологію протидії стигматизації в соціальному оточенні; технологію

підвищення психологічної компетентності професійних спільнот (психологів, соціальних педагогів, учителів, фахівців громадських організацій) з підтримки стигматизованих меншин; соціально-психологічні засоби активізації колективних зусиль із підвищення рівня толерантності до інакшості і різноманіття в освітньому середовищі; практично орієнтовану соціально-психологічну концепцію розвитку громадянської компетентності як інтегративної характеристики особистості, що вказує на ступінь готовності до ефективного виконання ролі громадянина і визначається рівнем сформованості відповідних якостей, здатностей та готовностей (визначено структуру, показники та індикатори громадянської компетентності; соціально-психологічні ресурси та ознаки середовища, сприятливого для розвитку громадянської компетентності), технології розвитку громадянської компетентності молоді шляхом актуалізації соціального інтересу; програму розвитку громадянської компетентності молоді з використанням соціальних медіа та медіа контенту; комплекс соціально-психологічних технологій забезпечення підтримки реформ у сфері загальної середньої освіти, обґрунтування критеріїв їхньої ефективності та умов інтеграції в єдиний комплекс; особливостей їх застосування для реалізації окремих завдань забезпечення процесу підтримки реформи освіти; поглиблення уявлень про спротив нововведенням та інноваціям з боку громадськості і педагогічної спільноти зокрема; конструктивних стратегій та умов партнерської взаємодії учасників процесу реформування освіти; підготовлено методичні рекомендації для інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типологій) освітніх труднощів та рівнів підтримки дітей з особливими освітніми потребами в закладах освіти; методичні рекомендації щодо визначення таких труднощів у здобувачів освіти та порядок забезпечення підтримки в закладах дошкільної та загальної середньої освіти відповідно до індивідуальних потреб та можливостей осіб з особливими освітніми потребами.

Відділення загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем НАПН України. Завершено створення дидактичної і методичної бази початкової освіти у складі підручників і навчальних посібників з більшості предметів початкової школи, низки методичних посібників і рекомендацій. Розгорнуто комплексну роботу з навчально-методичного забезпечення впровадження нового змісту базової середньої освіти. Спільно з МОН України розроблено Типову освітню програму для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. Обґрунтовано і створено освітній комплект у складі 15 модельних навчальних програм і підручників до них, які визначають і реалізують новий зміст освіти у 5 класі закладів загальної середньої освіти. Доповнено та розширено теорію змісту освіти новими положеннями про дидактичні можливості і принципи його інтеграції, зокрема міжпредметної і внутрішньогалузевої, які реалізовано у змісті нових інтегрованих навчальних курсів мовно-літературної, природничої, громадянської та історичної галузей. Теорію і методику навчання збагачено розробленими й апробованими концептуальною моделлю багатомовної освіти в закладах загальної середньої освіти з навчанням мовами корінних народів і національних меншин України, методикою компетентісно орієнтованого навчання української мови учнів початкових класів цих закладів, а також

методами і засобами формування в учнів початкових класів цифрових компетентностей та міжкультурної іншомовної компетентності учнів 5-6 класів гімназії. Запропоновано нові рішення щодо цифровізації освітнього процесу, передусім розвитку інтелектуальних комп'ютерних систем навчання. Описано моделі діалогового спілкування та адаптивні механізми, що визначають і враховують індивідуальні особливості користувача в процесах сприймання знань. Удосконалено теорію інтегрованої взаємодії, на основі якої розроблено метод синтезу текстів для контролю знань з використанням онтологічних моделей. Запропоновано і схарактеризовано програмні засоби діалогового адаптивного середовища гібридних інтелектуальних систем. Уточнено склад і структуру інформаційно-цифрового навчального середовища закладу загальної середньої освіти на сучасному етапі з урахуванням зростання частки дистанційного навчання в освітньому процесі, обґрунтовано умови його використання. Розроблено методiku застосування цифрових технологій у процесі змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти. У процесі досліджень проблем підтримки і розвитку обдарованих учнів обґрунтовано засади конструювання змісту освіти в наукових ліцеях, визначено форми навчання обдарованих учнів ліцею та вимоги до добору методів навчання у контексті формування наукового мислення. Обґрунтовано концептуальні та методичні засади розроблення і реалізації освітніх програм спеціалізованої освіти наукового спрямування для обдарованих учнів гімназій та ліцеїв в умовах інтеграції формальної і неформальної освіти.

Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України.

У сфері професійної (професійно-технічної) освіти: Розроблено й апробовано концепції (оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти (ЗФПО); розвитку ділової активності майбутніх кваліфікованих робітників); методичні системи (підготовки майбутніх кваліфікованих кадрів до підприємницької діяльності в умовах розвитку малого бізнесу; розвитку професійної компетентності майстрів виробничого навчання; професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників з елементами дуальної форми навчання; оцінювання якості підготовки фахівців у коледжах); методики (розвитку підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих кадрів; відбору та структурування змісту розвитку професійної компетентності майстрів виробничого навчання закладів професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП(ПТ)О); самоосвітньої діяльності з підвищення професійної компетентності майстрів виробничого навчання; організації дуальної форми навчання для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників; розроблення Стратегічного та інвестиційного плану розвитку ЗП(ПТ)О); низку технологій (розвитку ділової активності майбутніх кваліфікованих кадрів, їх фінансової грамотності, формування здатності до продуктивної проектної діяльності та ефективного самоменеджменту; розвитку професійної компетентності майстрів виробничого навчання; стратегічного управління ЗП(ПТ)О; маркетингово-моніторингового супроводу управління ЗП(ПТ)О як проектно-орієнтованої організації; оцінювання якості підготовки фахівців у ЗФПО), 3 алгоритми (розроблення ефективних маркетингових комунікацій;

процесу виокремлення стратегії розвитку ЗП(ПТ)О; взаємодії цих закладів з партнерами для реалізації проектів публічно-приватного партнерства).

У сфері педагогічної освіти і освіти дорослих: розроблено «Концепцію підготовки педагогічного персоналу для сфери освіти дорослих». Обґрунтовано методичні засади професіоналізації педагогічного персоналу у сфері освіти дорослих, які увиразнено на рівні трьох взаємопов'язаних концептів: моніторингового, навчально-методичного (ресурсного), технологічного. Теоретично обґрунтовано систему професіоналізації педагогічного персоналу у сфері освіти дорослих.

Побудовано модель особистісного, професійного і професійно-культурного розвитку вчителя. Обґрунтовано методологічні підходи (аксіологічний, акмеологічний, системний, особистісно-діяльнісний і компетентнісний) і закономірності професійного і особистісного розвитку вчителя. Визначено і схарактеризовано систему загальних принципів регуляції особистісного, професійного і професійно-культурного розвитку вчителя.

Відділення вищої освіти НАПН України: встановлено глобальну тенденцію розвитку рейтингових механізмів оцінювання якості вищої освіти; обґрунтовано пріоритет Шанхайського рейтингу серед інших світових університетських рейтингів в умовах інноваційного високотехнологічного прогресу людства; урахувуючи характер критеріїв та індикаторів Шанхайського рейтингу, доцільно використовувати його як мірило інтеграції університетської освітньої й дослідницької діяльності на вищих її рівнях; проаналізовано стан конкурентоспроможності вітчизняних університетів та обґрунтовано стратегію створення в Україні університетів світового класу (стратегію–2), розроблено концепцію проекту «Президентський університет» та забезпечено його науковий супровід; на основі аналізу результатів системного соціологічного дослідження визначено оцінку студентами якості вищої освіти в Україні, рівня залученості їх до наукової роботи, стану викладання та використання цифрової комунікації, умов для навчання; уточнено ключові системоутворювальні місійні слова, з'ясовано наявність елементного складу і структурної організації комплексного утворення «відкрита наука», яке доцільно збірно називати «простором відкритої науки»; аргументовано, що частина бенефіціарів не зможе повністю скористатися його можливостями за власної дослідницької недостатності, насамперед через бар'єр некомпетентності та поріг доступності складного, що зумовлено структуруванням цього простору за рівнями складності знань; встановлено прогресуюче дослідницьке розмежування університетів в умовах відкритої науки, проявом чого є їх класифікаційне групування та організаційне асоціювання; виявлено тенденцію об'єктивного зростання кількості «цифрових університетів» як сукупності цифрових сервісів, що містять ресурси для викладання та навчання; з'ясовано наявність глобального парадоксу якості університетської освіти, коли масовізація вищої освіти з одночасною її економізацією практично унеможливають зростання попиту суспільства на підвищення якості освітніх послуг без широкого застосування експонентних навчальних технологій з використанням ресурсів глобальних платформ і мереж на тлі збільшення кількості комерційних та квазікомерційних університетів, які

виконують функцію «поглинання попиту» масової клієнтури з низьким рівнем підготовки, дискредитуючи ціни і критерії якості; проаналізовано характерні риси духовності в добу «товарної» концептуалізації освіти, окреслено основні принципи сучасної духовної кризи; доведено, що подолання кризи духовності вимагає усунення розбалансованості освітнього процесу, навчання і виховання; з'ясовано роль і значення гуманітарної парадигми, яка в умовах глобалізації та діджиталізації, має бути життєдайною основою освіти; встановлено, що цифровізація освіти може бути продуктивною лише за умови опертя на антропоцентричний алгоритм.

Зміцнено кадровий потенціал НАПН України, зокрема порівняно з попереднім роком зросла на 29 осіб чисельність учених з науковим ступенем доктора наук. У цілому в академії працюють 825 наукових, 142 науково-педагогічних і 48 педагогічних працівників. На 1 січня 2022 р. склад НАПН України становив 156 осіб, з них 71 дійсний член (академік) і 85 членів-кореспондентів; іноземних членів – 36 і почесних академіків – 31.

У 2021 р. відбулися дві сесії загальних зборів НАПН України, якими розглянуто питання: «Про діяльність НАПН України у 2020 році та завдання на 2021 рік» (9 квітня) та «Освіта дітей раннього та дошкільного віку в контексті їх безперервного розвитку», а також затверджено Пріоритетні напрями (тематику) наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок НАПН України на 2022-2026 рр., удосконалено організаційну структуру НАПН України (20 листопада). Проведено методологічні семінари «Актуальні проблеми психологічної протидії негативним інформаційним впливам на особистість в умовах сучасних викликів» (8 квітня) та «Розвиток обдарованої особистості: світовий та вітчизняний контексти» (19-20 листопада).

Проведено 13 (10 планових і 3 позачергових) засідань Президії НАПН України, на яких розглянуто понад 480 питань і прийнято відповідні постанови зі статутної діяльності НАПН України. Зокрема, проаналізовано: наукову і науково-організаційну діяльність за 2017-2021 рр. та перспективи розвитку Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Інституту соціальної та політичної психології НАПН України; результати виконання науковими установами НАПН України наукових досліджень щодо науково-методичного забезпечення реалізації змісту навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку (Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України); формування компетентностей учасників освітнього процесу на основі хмаро орієнтованих інформаційно-освітніх систем (Інститут цифровізації освіти НАПН України); діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського щодо розвитку сухомлиністики в освітньо-науковому просторі: досвід і перспективи; компетентісно орієнтованої мовно-літературної освіти в ліцеї (Інститут педагогіки НАПН України); методичних основ розроблення SMART-комплексів для підготовки кваліфікованих робітників аграрної, будівельної і машинобудівельної галузей (Інститут професійної освіти НАПН України); імплементації Інститутом вищої освіти НАПН України результатів наукових досліджень у політиках та практиках реформування вищої освіти України; тенденцій розвитку шкільної освіти в

країнах ЄС, США та Китаї (2018-2020): висновки і рекомендації для України (Інститут педагогіки НАПН України);

За тематичними планами наукових установ виконувалося 106 наукових досліджень, з яких 38 фундаментальних та 68 прикладних, з-поміж них 3 прикладні наукові дослідження за участю молодих вчених та 7 прикладних наукових досліджень з проблем розвитку освіти, що потребують невідкладного розгляду, за 20 науковими напрямками.

Усього за результатами наукових досліджень вченими наукових установ та членами НАПН України опубліковано близько 2,5 тис. праць, зокрема 89 монографій, 30 підручників, 133 навчальних програми і посібники, 66 методичних посібників і рекомендацій, 39 словників і довідників, 72 збірники наукових праць, понад 1,5 тис. статей у фахових виданнях та більше 500 інших видів видавничої продукції.

Вчені НАПН України у 2021 р. стали переможцями конкурсу наукових і науково-технічних проєктів Національного фонду досліджень України «Наука для безпеки та сталого розвитку України», зокрема, переможцем конкурсу визначено дослідження «Постковідна соціально-психологічна реабілітація учасників освітнього процесу в діяльності працівників психологічної служби (Український науково-методичний центр практичної психології та соціальної роботи).

Результати наукових досліджень, що проводилися науковими установами за кошти державного бюджету, упроваджувалися у закладах освіти, установах, організаціях, на підприємствах, в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. На різних етапах і рівнях впроваджено 85 із 127 розробок, підготовлених у ході 38 фундаментальних та 68 прикладних завершених наукових досліджень. Упровадженню здобутих результатів сприяло розміщення праць в Електронній бібліотеці НАПН України, у звітному році внесено 3,3 тис. ресурсів. Загалом на кінець звітного року у бібліотеці розміщено понад 26,1 тис. повнотекстових ресурсів, які завантажено понад 8,8 млн разів, з них майже 1,7 млн у 2021 р. порівняно з 1 млн у 2018 р. Упродовж 2021 р. налічувалося понад 47,6 тис. користувачів Електронної бібліотеки НАПН України, здійснено 594,0 тис. переглядів сторінок зі 182 країн світу (найбільше користувачів з України – 75 %).

У ході 61 експерименту різних рівнів учені наукових установ НАПН України проводили експериментальну діяльність у понад 1,2 тис. закладів, 698 з них затверджено МОН України. Під науковим керівництвом вчених НАПН України здійснюється 22 всеукраїнських експерименти, що охоплюють різні рівні та складники освіти.

Відповідно до планів випуску та розповсюдження друкованих видань наукових установ НАПН України, підготовлених у 2021 р. за результатами фундаментальних і прикладних наукових досліджень, за кошти державного бюджету випущено 11 найменувань друкованих видань, у тому числі: наукові (монографії), виробничо-практичні (практичний посібник), навчальні (навчальний посібник, навчальні програми, підручник) загальним тиражем 1,8 тис. примірників, та розповсюджено у 52 установах та закладах освіти

державної і комунальної форм власності. Здійснено випуск 118 найменувань електронних видань, з-поміж яких: 18 – наукової (монографії, препринти), 58 – виробничо-практичної (практичні та методичні посібники, методичні рекомендації), 31 – навчальної (навчальні, навчально-методичні посібники, навчальні та освітні програми, підручники, практикуми, робочі зошити), 11 – довідкової (бібліографічні та біобібліографічні покажчики, словники, довідники, енциклопедії, довідкові бюлетені) продукції.

У 2021 р. до 30-річчя незалежності України в НАПН України підготовлено й опубліковано монографію «Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні» українською та англійською мовами.

У 2021 р. істотно зросла публікаційна активність і ефективність вчених НАПН України та посилено роботу з представлення діяльності наукових працівників в інформаційному науково-освітньому просторі. У 1,2 разу більше порівняно з 2020 р. та у 4,9 разу більше порівняно з 2018 р. опубліковано статей (понад 400) дійсними членами (академіками) і членами-кореспондентами та вченими установ НАПН України у наукових виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus та Web of Science Core Collection. В 1,7 разу більше порівняно з 2020 р. та у 6,6 разу – порівняно з 2018 р. збільшилася частка вчених (394 особи) наукових установ і дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів НАПН України, які опублікували статті у престижних виданнях. Істотно зросла кількість статей англійською та іншими іноземними мовами вчених наукових установ НАПН України і становить 42,5 %.

З-поміж 44 наукових періодичних видань, засновниками (співзасновниками) яких є НАПН України та її наукові установи, 32 найменування (73 %) наукової періодики НАПН України внесено до категорій «А» та «Б» Переліку наукових фахових видань України. У звітному році до цього Переліку внесено також англійське наукове періодичне видання НАПН України «Education: Modern Discourses», який індексується у Crossref, Directory of Open Access Journals, European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences, Index Copernicus International тощо.

Понад 100 публікацій оприлюднено в електронному науковому періодичному виданні відкритого доступу «Вісник Національної академії педагогічних наук України». За даними Google Analytics у 2021 р. налічувалося понад 15,1 тис. (вдвічі більше порівняно з 2020 р.) користувачів вебсайту видання, 47 % з яких вивчали опубліковані матеріали з мобільних пристроїв (смартфонів та планшетів). Найбільше користувачів з України (85 %) та США (11 %).

Наукове і методичне забезпечення розвитку освіти та її психологічний супровід, що здійснює НАПН України, відбувається у тісній співпраці з МОН України. У 2021 р. розпочато виконання Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2021-2023 роки, спільно реалізовано інші важливі заходи. Активізовано взаємодію вчених НАПН України та законотворців Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Плідною була співпраця з Національним агентством забезпечення якості вищої освіти,

Державною службою якості освіти України, Українським центром оцінювання якості освіти, Національним агентством кваліфікацій. Успішно виконувалися заходи Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2020-2022 роки, а також з національними галузевими академіями наук України. У взаємодії з Національною радою України з питань розвитку науки і технологій, її Адміністративним і Науковим комітетами, Національною та національними галузевими академіями наук обґрунтовано і розроблено пропозиції та розпочато реалізацію урядових заходів реформування НААН України, НАПрН України і НАПН України. У НАПН України спільно з Національним Еразмус + офісом організовано здійснення заходів, спрямованих на європейську інтеграцію освіти, особистісного розвитку громадян в межах нової Програми ЄС Еразмус + на 2021-2027 рр.

Систематично провадиться незалежна наукова експертиза. Вчені НАПН України подали пропозиції до понад 130 законодавчих, нормативно-правових актів, державних рішень і програм, освітніх інновацій та інформаційно-аналітичних матеріалів; більше ніж 600 рукописів видавничої продукції; понад 340 од. навчальної літератури, засобів навчання та навчального обладнання для закладів дошкільної, початкової, середньої (базової і профільної) освіти; понад 300 відзивів на дисертації (з них 35 % – на здобуття наукового ступеня доктора наук). Більше 170 провідних вчених НАПН України брали участь як наукові експерти та фахові представники у діяльності експертних, акредитаційних, робочих груп і комісій, агентств, програмних комітетів, організацій, підприємств тощо.

Розвитку академії сприяла системна робота з молодими вченими, їх радами в НАПН України та її установах. Зокрема, за участі Ради молодих вчених НАПН України проведено низку науково-практичних заходів, взято участь у щорічній конференції Європейської ради аспірантів та молодих дослідників Eurodoc; здійснюється плідна співпраця з радами молодих вчених при МОН України, НАН України. За вагомі досягнення та особистий внесок у розвиток вітчизняної освіти та науки у 2021 р. молодим вченим академії присуджено премію Президента України, стипендії Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України, Державну іменну стипендію найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні.

У НАПН України забезпечено підготовку здобувачів наукових ступенів доктора філософії та доктора наук через аспірантуру і докторантуру 11 підвідомчих установ у межах 76 наукових шкіл вчених академії. У 2021 р. показники ефективності підготовки аспірантів і докторантів у порівнянні з 2020 р. зросли: в аспірантурі за державним замовленням – на 29,6 % та за кошти юридичних і фізичних осіб – на 6,5 %, у докторантурі за державним замовленням – на 0,6 %. Атестація наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації здійснювалася в 14 спеціалізованих вчених радах, що діють у 10 підвідомчих установах. За минулий рік захищено 144 дисертаційні роботи: 47 докторських і 97 кандидатських, а також відбулося 37 разових захистів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

До роботи Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології залучено понад 80 провідних вчених України та розглянуто 307 тем дисертаційних досліджень, надісланих від 78 наукових установ і закладів вищої освіти. У цілому скориговано 62,2 % тем дисертаційних досліджень здобувачів наукового ступеня доктора наук і 49,0 % тем дисертаційних досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії з огляду на їх актуальність та інноваційність.

Підготовка на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти провадилася у ДЗВО «Університет менеджменту освіти» та в Інституті професійно-технічної освіти НАПН України. Підвищення кваліфікації кадрів здійснювалося у ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Інституті спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка та Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна. Підвищили кваліфікацію понад 8 тис. керівників, науково-педагогічних і педагогічних працівників освітньої сфери, з них 5 тис. осіб в Університеті менеджменту освіти – за державним замовленням.

Вчені НАПН України стали активними учасниками трьох міжнародних виставок з питань освіти, у рамках яких провели 68 онлайн заходів, та за представлені наукові розробки відзначені нагородами і медалями, а також відповідно до планів роботи брали участь у понад 190 інших науково-практичних заходах.

У НАПН України провадилася міжнародна діяльність, що здійснювалася в рамках близько 40 міжнародних освітніх і наукових проектах і програмах, зокрема Американських рад з міжнародної освіти, Британської ради в Україні, Європейського Союзу, Європейського фонду підготовки, Представництва ООН в Україні, Представництва DVV International в Україні, Ради Європи, Світового банку, ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ та інших міжнародних організацій і фондів; наукової співпраці з іноземними членами НАПН України, науковими установами і закладами освіти у межах понад 30 угод про співробітництво; експертної діяльності у понад 50 міжнародних організацій; проведення більше ніж 100 міжнародних науково-практичних заходів. З метою підвищення рівня інтернаціоналізації та покращення якості міжнародного наукового співробітництва НАПН України в галузі наук про освіту, педагогіки і психології прийнято Стратегію інтернаціоналізації Національної академії педагогічних наук України на 2021-2025 роки.

У 2021 р. розпочато реформування НАПН України згідно з розпорядження Кабінету Міністрів України та створено і проведено засідання Координаційної ради НАПН України з реформування із залученням представників Міністерства освіти і науки України, Національної ради з питань розвитку науки і технологій, Міністерства фінансів України, Фонду державного майна України, Національної академії наук України, Департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації, закладів вищої, фахової передвищої та загальної середньої освіти, громадської організації освітян. Активізовано вдосконалення організаційної структури НАПН України, зокрема, приведено назви і склад окремих академічних структур (відділень та наукових установ) у відповідність

до їх нових завдань і функцій. Затверджено Положення про порядок фінансування наукової і науково-технічної діяльності за рахунок коштів загального фонду державного бюджету в НАПН України. Проведено інвентаризацію земельних ділянок, об'єктів державної власності, матеріально-технічної бази наукових установ НАПН України тощо.

Упродовж звітнього року до НАПН України з усіх джерел фінансування надійшло 308,0 млн грн. Питома вага фінансування за рахунок загального фонду бюджету у коштах, які отримали установи НАПН України з усіх джерел надходжень, становила 87,7 %.

Водночас у 2021 р. НАПН України, як і наука в цілому, відчувала недофінансування наукової сфери в країні, що стримувало розвиток академії. Сьогодні, в умовах воєнного стану, ця проблема загострюється, і академії загалом та кожній її науковій установі слід мобілізувати усі внутрішні ресурси і накопичений потенціал з метою максимального прискорення перемоги у війні, нав'язаної Російською Федерацією, та повоєнного відновлення України на високотехнологічній і високодуховній основі, що має й надалі консолідувати українську націю, створювати необхідні умови для входження країни в Євросоюз.

У зв'язку з цим необхідно зосередитися на таких невідкладних завданнях.

1. Забезпечити активну участь вчених НАПН України у відсічі російській агресії, координацію їх діяльності, спрямовану на вирішення актуальних проблем наукового супроводу реалізації державної освітньої політики у сфері освіти, розвитку фундаментальних і прикладних досліджень та експериментальних розробок у галузі освіти, педагогіки і психології в умовах воєнного стану і післявоєнного часу.

2. Узяти активну участь у робочій групі з питань освіти і науки, інших робочих групах Національної ради з відновлення України від наслідків війни, утвореної Указом Президента України від 21 квітня 2022 р. № 266.

3. На кожному етапі виконання планових наукових досліджень забезпечити практикоорієнтований результат, актуальний для теперішнього використання.

4. Продовжити і розширити експертно-аналітичну діяльність щодо стану всіх рівнів і ланок освіти, оперативну підготовку практичних рекомендацій для інформування органів влади, закладів освіти, освітян, здобувачів освіти, громадян у складних умовах руйнування і розбалансування освітньої сфери та необхідності її стабілізації і післявоєнного відновлення.

5. Брати активну участь у процесах експертизи і опрацювання проектів актів законодавства щодо відновлення і розвитку сфери освіти і науки, інших сфер суспільного життя.

6. Посилити взаємодію і співпрацю, проведення спільних заходів з Міністерством освіти і науки України, Комітетом Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, Національною академією наук України, іншими національними галузевими академіями наук, органами державного управління.

7. Завершити на цих загальних зборах НАПН України виведення із складу академії іноземних членів-громадян Російської Федерації та Республіки Білорусь, які не засудили акти агресії проти України цих країн, шляхом виключення із складу академії, керуючись відповідними нормами Статуту НАПН України.

8. Продовжити розвиток євроінтеграційної діяльності академії, її членів, наукових колективів установ. З цією метою:

- підвищити публікаційну активність і ефективність вчених академії у виданнях, що індексуються у провідних міжнародних наукометричних базах;
- збільшити кількість публікацій і наукових видань англійською мовою;
- розширити участь наукових установ НАПН України у міжнародних проектних та грантових конкурсних відборах, насамперед за програмами Еразмус + та «Горизонт Європа» на 2021-2027 рр.

9. Продовжуючи реформування НАПН України, особливу увагу звернути на аналіз та актуалізацію тематики наукових досліджень і розробок НАПН України з огляду на недопущення дублювання та академічної доброчесності, посилення новизни, відповідності назрілим практичним потребам розвитку освітньо-наукової сфери і суспільства в цілому, скорочення термінів виконання, оптимізацію складу виконавців, співпрацю із споживачами наукової продукції всіх форм власності України;

- удосконалення розподілу фінансування наукових установ з урахуванням їх результативності та ефективності, забезпечення належного внутрішнього контролю за організаційною та фінансово-господарською діяльністю.

10. У сучасних умовах необхідно значно активізувати комунікаційну діяльність академії, інформування органів державної влади про значущі заходи НАПН України щодо посилення стійкості українського суспільства у протидії російській агресії, зокрема антиукраїнській пропаганді, відновлення та розвиток України, її освітньо-наукової сфери у воєнний і післявоєнний періоди. Актуальним є створення в НАПН України спільно з МОН України музейної експозиції, присвяченої розвитку і здобуткам освіти в Україні в добу незалежності.

11. У подальшій модернізації НАПН України необхідно зберегти, закріпити і максимально розвинути її сильні сторони і переваги, які набуті за 30 років існування академії, а окремими науковими установами за значно більший період, і які важливі для теорії і практики освіти, інших суспільних сфер, формування конкурентоспроможної людини тепер і в перспективі.

Загальні збори Національної академії педагогічних наук України

ПОСТАНОВЛЯЮТЬ:

1. Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2021 році та завдання на 2022 рік схвалити.

2. Загальні збори Національної академії педагогічних наук України:

2.1. Висловлюють безумовну підтримку керівництву держави, Президенту України В.О. Зеленському та Збройним Силам України, їх зусиллям, спрямованим на захист суверенітету і територіальної цілісності України, вшановують пам'ять тих, хто віддав за неї життя, та засвідчують глибоке переконання у здобутті перемоги українського народу.

2.2. Засуджують військову агресію Російської Федерації проти України, постійне і грубе порушення принципів та норм міжнародного права щодо гарантій суверенітету і територіальної цілісності України як незалежної держави, жорстке поводження з мирним населенням, зокрема дітьми, що призводить до численних людських жертв, та, незважаючи на складну ситуацію, вірять у переможне завершення війни.

2.3. Zobov'язують Президію, відділення, наукові установи, дійсних членів і членів-кореспондентів академії брати активну участь у протидії російській агресії, здійснювати заходи з посилення ефективності діяльності задля прискорення перемоги, підтримки функціонування і розвитку науки і освіти, економіки в усіх регіонах країни, підготовки відновлення України від наслідків війни.

2.4. Вважають, що в умовах порушення Російською Федерацією загально визнаного міжнародного права, вчені-громадяни цієї країни та Республіки Білорусь, які явно або мовчазно підтримали військові дії агресора, не можуть бути частиною цивілізованого академічного світу, не можуть бути іноземними членами, почесними докторами НАПН України, реалізовувати будь-які спільні проєкти, та закликають міжнародну наукову спільноту до припинення будь-якої співпраці з такими російськими і білоруськими вченими, науковими колективами, розірвання з ними грантових угод.

3. Президії Національної академії педагогічних наук України:

3.1. Забезпечити подальшу орієнтацію наукової, методичної та освітньої діяльності НАПН України на реалізацію пріоритетів державної освітньо-наукової політики і розв'язання актуальних проблем модернізації освітньої та наукової сфер, інноваційність й обґрунтованість, соціальну і економічну значущість отриманих результатів, їх широке практичне впровадження і використання в умовах воєнного і післявоєнного періодів. Посилювати провідну роль НАПН України у формуванні інноваційної людини, конкурентоспроможного людського капіталу, прогресу країни в цілому в умовах сучасних зовнішніх і внутрішніх викликів

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
постійно

3.2. Відповідно до указів Президента України щодо реалізацій глобальних цілей сталого розвитку, розвитку загальної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої освіти, Національної ради з відновлення України від наслідків

війни та згідно із Національною економічною стратегією на період до 2030 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179, інших актів законодавства, забезпечувати досягнення визначених в освітньо-науковій сфері цілей, завдань та цільових індикаторів в умовах воєнного і післявоєнного стану України

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.3. Всебічно розвивати співпрацю і взаємодію з Міністерством освіти і науки України, іншими міністерствами, Комітетом Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, іншими парламентськими комітетами, народними депутатами, Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, Державною службою якості освіти України, Українським центром оцінювання якості освіти, Науковим і Адміністративним комітетами Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, Національною і національними галузевими академіями наук, у рамках оновлених програм Європейського Союзу Еразмус+ на 2021-2023 рр. щодо освіти і розвитку особистості громадян та «Горизонт Європа» на період 2021-2017 рр. з модернізації дослідницької та інноваційної діяльності, а також з громадськими фаховими організаціями щодо розвитку національної освіти і науки, впровадження законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту», подальшого оновлення законодавчої бази та розроблення проектів спеціальних законів України «Про дошкільну освіту», «Про професійну освіту», «Про освіту дорослих», реалізації указів Президента України щодо цілей сталого розвитку України, її освітньої і наукової сфер, зокрема під час воєнного стану та післявоєнного періоду

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.4. Забезпечити виконання повною мірою та з урахуванням сучасних викликів Програми спільної діяльності МОН і НАПН України на 2021-2023 рр.

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.5. Продовжити реалізацію Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2020-2022 роки, розглянути стан її виконання на засіданні Президії та підготувати проект Програми на наступний трирічний період

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.6. Забезпечити виконання плану заходів з реформування Національної академії педагогічних наук України на 2021 і 2022 роки, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2021 р. № 911

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.7. Здійснювати реалізацію, проаналізувати виконання Стратегії розвитку Національної академії педагогічних наук України на 2016-2022 роки та розробити Стратегію розвитку Національної академії педагогічних наук України на 2023-2027 рр., продовжувати виконання Стратегії інтернаціоналізації НАПН України на 2021-2025 роки з урахуванням рекомендацій Наукового комітету та Адміністративного комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій за результатами звіту НАПН України як головного розпорядника бюджетних коштів та з огляду на завдання європейської інтеграції освіти і науки України

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.8. Ураховуючи актуальність, посилити проведення комплексних досліджень і надання відповідних рекомендацій для цифровізації усіх рівнів і ланок освіти, розвитку цифрових компетентностей здобувачів освіти, вчителів, викладачів та керівників освітніх закладів, впровадження цифрових технологій в освітній процес, а також в управління, наукову і методичну роботу

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.9. Забезпечити якісну й оперативну наукову, методичну, експертну, консультативну діяльність НАПН України відповідно до Закону України «Про освіту»

Кремень В.Г.,

Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.10. Розширити участь і підвищити продуктивність учених НАПН України у робочих експертних і консультаційних групах, науково-методичних й інших комісіях з розроблення концепцій і законодавства, програмно-методичних документів щодо модернізації освітньо-наукової сфери, насамперед у робочій групі «Освіта і наука» Національної ради з відновлення України від наслідків війни

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.11. Продовжити підвищення публікаційної активності і ефективності вчених НАПН України, передовсім у виданнях, які індексуються у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.12. Забезпечити підтримку ініціатив відкритого доступу до публікацій та наукових періодичних видань НАПН України, передусім шляхом реєстрації DOI представлення анотацій (Initiative for Open Abstracts, I4OA), зазначення у відомостях про автора (affiliation) звання члена НАПН України (дійсного члена (академіка) / члена-кореспондента), переліків використаних джерел (Initiative for Open Citations, I4OC); індексації наукових періодичних видань у DOAJ (Directory of Open Access Journals), ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and Social Sciences) тощо; систематичне оновлення авторських профілів вчених НАПН України

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.13. Удосконалювати діяльність наукових періодичних видань, засновником (співзасновником) яких є НАПН України та її наукові установи, посилити вимоги щодо публікацій, урахувавши проведення з 2021 р. щорічного моніторингу видань, включених до Переліку наукових фахових видань України.

Активізувати роботу з включення наукових періодичних видань наукових установ НАПН України до категорії «А» та до міжнародних наукометричних баз Scopus і Web of Science Core Collection

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.14. Продовжити розвиток і систематичне наповнення Електронної бібліотеки НАПН України науковою продукцією вчених НАПН України за результатами фундаментальних і прикладних наукових досліджень та експериментальних розробок

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
постійно

3.15. Посилити онлайн-функції Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології з метою підвищення консультативної спроможності щодо актуалізації та відповідності пріоритетам державної освітньої і наукової політики дисертаційної тематики, а також її наукового обґрунтування

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
постійно

3.16. Систематично вдосконалювати підготовку здобувачів на третьому рівні вищої освіти та здобувачів наукового ступеня доктора наук в НАПН України

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.17. Вжити заходів для успішного проходження процедури акредитації освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,

члени Президії НАПН України
2022 р.

3.18. Забезпечити створення та функціонування у наукових установах НАПН України разових та постійно діючих спеціалізованих вчених рад для успішної атестації здобувачів наукових ступенів

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
постійно

3.19. Забезпечувати підтримку Ради молодих вчених НАПН України та рад молодих вчених наукових установ щодо подальшого підвищення їх ролі в науковій і науково-організаційній діяльності академії, активізації участі молодих учених у конкурсах на здобуття премій і стипендій Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, виконанні прикладних наукових досліджень НАПН України, отриманні грантів на виконання проєктів Національного фонду досліджень України

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.20. На основі цифрових технологій розширити і підвищити оперативність висвітлення результатів діяльності НАПН України на вебсайтах академії та її наукових установ, освітянській пресі, інших ЗМІ

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.21. Активізувати і розширити участь академії, її наукових установ та Університету менеджменту освіти у підготовці і виконанні міжнародних освітніх та дослідницьких проєктів співпраці, обміну досвідом, академічної мобільності, зокрема за програмами Еразмус+ та «Горизонт Європа» 2021-2027 рр. тощо

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.22. Здійснювати комплексний аналіз суспільних і освітніх процесів та підготовку аналітичних матеріалів, методичних рекомендацій, проведення науково-практичних заходів щодо діяльності закладів освіти та наукових установ, психологічного супроводу в нових умовах пандемії COVID-19, воєнного стану та післявоєнного періоду, інших кризових явищ в українському суспільстві, опанування адекватних форм, насамперед цифрових, комунікації та інформаційної взаємодії, швидкого реагування на виниклі проблеми та про результати систематично інформувати Президію НАПН України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, широку громадськість

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.23. Забезпечити виконання Плану заходів НАПН України до 30-річчя НАПН України, підготовку відповідного інформаційно-довідкового видання, створення в НАПН України спільно з МОН України музейної експозиції, присвяченої розвитку і здобуткам освіти в Україні в добу незалежності

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.24. Забезпечити впровадження в наукових установах та ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України корпоративних цифрових хмаро орієнтованих систем управління навчанням для підготовки бакалаврів, магістрів і докторів філософії та підвищення рівня цифрових компетентностей викладачів з використання таких систем

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

3.25. Відповідно до Закону України «Про основи національного спротиву» активізувати участь вчених НАПН України в інформаційних заходах, спрямованих на підвищення рівня обороноздатності держави та на протидію інформаційним операціям агресора

Кремень В.Г.,
Луговий В.І., Топузов О.М.,
академіки-секретарі відділень,
члени Президії НАПН України
2022 р.

4. Відділенням Національної академії педагогічних наук України:

4.1. ВІДДІЛЕННЮ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ, ЗАГАЛЬНОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ:

4.1.1. Розробити спільно з Комітетом Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, Міністерством освіти і науки України, Міністерством у справах ветеранів України «Стратегію військово-патріотичного виховання в системі освіти України» з урахуванням військової загрози суверенітету України та досвіду національного спротиву українського суспільства

Сисоєва С.О.,
Бех І.Д.
2022 р.

4.1.2. Посилити фундаментальні та прикладні наукові дослідження з національно-патріотичного і військово-патріотичного виховання, впровадження їх результатів у виховну практику на всіх рівнях освіти відповідно до Плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 932

Сисоєва С.О.,
Бех І.Д.
2022 рр.

4.1.3. Узяти участь у створенні навчальних програм та підручників нового покоління з предмета «Захист України»; ініціювати розроблення типової освітньої програми підвищення кваліфікації (перепідготовки) вчителів предмета «Захист України»

Сисоєва С.О.,
Бех І.Д.
2022 рр.

4.1.4. Активізувати наукові дослідження, спрямовані на створення виховних технологій подолання деструктивних наслідків російсько-української війни на рівні дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти

Сисоєва С.О.,
Бех І.Д.
2022 рр.

4.1.5. Продовжити впровадження освітньої системи «Освіта та піклування» для дітей раннього та дошкільного віку

Сисоєва С.О.,
Рейпольська О.Д.
2022 р.

4.1.6. Забезпечити утримання, збереження та розвиток наукового об'єкту «Документи педагогіко-психологічного та історико-культурного напрямку 19-20 століття (1850-1917 рр.)», що становить національне надбання

Сисоєва С.О.,
Березівська Л.Д.
2022 р.

4.2. ВІДДІЛЕННЮ ПСИХОЛОГІЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ:

4.2.1. Дослідити психологічні закономірності, механізми і детермінанти дискурсивного конструювання особистого досвіду дітьми, молоддю та дорослими як умови їхнього розвитку і готовності до свідомого життєвого вибору та самореалізації в умовах гострої соціальної напруженості

Максименко С.Д.
2022 р.

4.2.2. Розкрити психологічні чинники розвитку резильєнтності особистості та розробити психологічні засоби щодо подолання особистістю негативних наслідків пандемії COVID-19

Максименко С.Д.
2022 р.

4.2.3. Визначити особливості проявів адаптаційних розладів у здобувачів освіти та схарактеризувати основні прояви адаптаційних розладів на окремих етапах онтогенезу в умовах воєнного стану

Максименко С.Д.
2022 р.

4.2.4. Зосередити зусилля на дослідженні психологічних засад згуртованості суспільства в умовах внутрішніх та зовнішніх загроз національній безпеці, вивченні процесів системної трансформації суспільної свідомості і формування ідентичності, прогнозуванні сценаріїв розвитку соціальної ситуації в Україні

Максименко С.Д.,
Слюсаревський М.М.
2022 р.

4.2.5. Активізувати дослідження особливостей динаміки громадської думки в умовах цифрової трансформації суспільства та модернізації освіти, розроблення медіапсихологічних стратегій реалізації в освіті ідей цифрового гуманізму

Максименко С.Д.,
Слюсаревський М.М.
2022 р.

4.2.6. Проаналізувати умови функціонування спеціальних закладів освіти в Україні, сформулювати запити та надати комплексну організаційно-методичну допомогу закладам, що постраждали внаслідок війни

Максименко С.Д.,
Прохоренко Л.І.
2022 р.

4.2.7. Розробити і провести в дистанційному режимі розгорнутий цикл семінарів для батьків щодо подолання стресових ситуацій, викликаних війною, у дітей з особливими освітніми потребами в умовах родини

Максименко С.Д.,
Прохоренко Л.І.
2022 р.

4.2.8. Продовжити надання консультативної допомоги дітям з особливими освітніми потребами та їхнім родинам в очно-дистанційній формі на базі психологічного консультативно-тренінгового центру Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України

Максименко С.Д.,
Прохоренко Л.І.
постійно

4.2.9. Здійснювати методичну підтримку фахівців психологічної служби, які працюють з педагогічними працівниками, дітьми та їхніми сім'ями, що знаходяться у кризовому стані у зв'язку з військовими діями на території України

Максименко С.Д.,
Панок В.Г.
2022 р.

4.2.10. Сприяти координації діяльності психологічної служби системи освіти з психологічною службою Державної служби України з надзвичайних ситуацій у наданні соціально-психологічної допомоги населенню

Максименко С.Д.,
Панок В.Г.
2022 р.

4.2.11. Розробити на засадах проектно-технологічного підходу та впровадити методи, методики і технології надання психологічної і соціально-педагогічної допомоги педагогічним працівникам у реалізації завдань реформування освіти у різних типах освітніх закладів

Максименко С.Д.,
Панок В.Г.
2022 р.

4.2.12. На основі вивчення функціональних моделей організації діяльності інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ) запропонувати найбільш продуктивні форми функціонування ІРЦ у певних умовах місцевого самоврядування

Максименко С.Д.,
Панок В.Г.
2022 р.

4.3. ВІДДІЛЕННЮ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ І ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ СИСТЕМ:

4.3.1. Продовжити роботу з конструювання змісту базової середньої освіти і розроблення дидактико-методичного забезпечення його реалізації відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. Створити комплект навчальних програм для 7-9 класів закладів загальної середньої освіти

Ляшенко О.І.,
Топузов О.М.
2022 р.

4.3.2. Спільно з МОН України продовжити розроблення Державного стандарту профільної середньої освіти

Ляшенко О.І.,
Топузов О.М.
2022 р.

4.3.3. Підготувати цикл методичних рекомендацій з організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану

Ляшенко О.І.,
Топузов О.М.,
Биков В.Ю.,
Гальченко М.С.
III квартал 2022 р.

4.3.4. Організувати й провести серію вебінарів для педагогічних працівників з актуальних проблем роботи закладів загальної середньої освіти в умовах воєнного стану

Ляшенко О.І.,
Топузов О.М.,
Биков В.Ю.,
Гальченко М.С.
2022 р.

4.3.5. Здійснити акредитацію освітньо-наукових програм з підготовки докторів філософії з відповідних наукових спеціальностей

Ляшенко О.І.,
Топузов О.М.,
Биков В.Ю.,
Гальченко М.С.
II квартал 2022 р.

4.4. ВІДДІЛЕННЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ:

4.4.1. Спільно з Директоратом професійної освіти МОН України доопрацювати проект Закону України «Про професійну освіту»

Ничкало Н.Г.,
Радкевич В.О.
2022 р.

4.4.2. Підготувати науково обґрунтовані рекомендації щодо оптимізації мережі закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти шляхом їх інтеграції і створення укрупнених багатопрофільних і багаторівневих професійних коледжів з урахуванням потреб ринку праці в умовах відбудови вітчизняної економіки у повоєнний період

Ничкало Н.Г.,
Радкевич В.О.
II квартал 2022 р.

4.4.3. Підготувати пропозиції з оновлення професійного стандарту «Педагог професійного навчання» з урахуванням сучасних механізмів управління професійною освітою на основі партнерства та стандартизації

Ничкало Н.Г.,
Радкевич В.О.
2022 р.

4.4.4. Підготувати науково-методичні рекомендації щодо розроблення валідних тестів у закладах фахової передвищої освіти

Ничкало Н.Г.,
Радкевич В.О.
III квартал 2022 р.

4.4.5. Продовжити проведення науково-практичних семінарів для педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти та керівників і виробничого персоналу відповідних підприємств з проблем упровадження дуальної форми здобуття освіти та консультування з молодіжного підприємництва

Ничкало Н.Г.,
Радкевич В.О.
2022 р.

4.4.6. Підготувати пропозиції з удосконалення практичної підготовки майбутніх вчителів у закладах вищої педагогічної освіти

Ничкало Н.Г.,
Лук'янова Л.Б.,
Вовк М.П.
III квартал 2022 р.

4.4.7. Підготувати навчальний посібник для дистанційного курсу «Професійна підготовка вчителів старшої школи у зарубіжних країнах»

Ничкало Н.Г.,
Лук'янова Л.Б.,
Авшенюк Н.М.,
2022 р.

4.4.8. Підготувати науково-аналітичні матеріали з формування розвитку психологічної готовності педагогів до професійної діяльності в умовах нової української школи

Ничкало Н.Г.,
Лук'янова Л.Б.,
Ігнатович О.М.
2022 р.

4.5. ВІДДІЛЕННЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ:

4.5.1. Розпочати застосування для управлінської, освітньої, наукової, методичної, організаційної діяльності освітні середовища нового покоління (The Next Generation Digital Learning Environment – NGDLE), які мають характеристики цифрових екосистем

Саух П.Ю.,
Кириченко М.О.
2022 р.

4.5.2. Підготувати аналітичні обґрунтування та практичні пропозиції, зокрема, для робочої групи «Освіта і наука» Національної ради з відновлення України від наслідків війни, щодо вдосконалення мережі державних закладів вищої освіти в Україні з метою підвищення їх конкурентоспроможності і створення серед них університетів світового класу

Саух П.Ю.,
Драч І.І.,
Кириченко М.О.
2022 р.

4.5.3. Продовжити науковий і методичний супровід реалізації Концепції «Президентський університет» в Україні

Саух П.Ю.,
Драч І.І.,
2022 р.

4.5.4. Забезпечити науковий і методичний супровід реалізації Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки

Саух П.Ю.,

Драч І.І.,

Кириченко М.О.

2022 р.

**Голова зборів,
президент НАПН України**

Василь КРЕМЕНЬ

**Перший віце-президент,
в.о. головного вченого
секретаря НАПН України**

Володимир ЛУГОВИЙ

Віце-президент

О.М. Топузов

Академіки-секретарі відділень:

С.О. Сисоєва

С.Д. Максименко

О.І. Ляшенко

Н.Г. Ничкало

П.Ю. Саух